

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome In Qvator Lib. Sententiarvm M. Petri Lombardi

Spina, Claudius de

Parisiis, 1551

37. de comparatione Dei ad res, & modo quo Deus est in rebus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38840

enim penitus significat hoc ex ipso, quod de ipso, ut dicit Aug. lib. de Nat. Bon. Sicut homo generat filium, & facit domum. filius est de ipso, & domus ex ipso, & non de ipso: quia de terra & ligno est.

DE COMPARATIONE
Dei ad res, scil. quomodo Deus
sit in rebus.

DISTINCT. Trigesimæ septimæ
CAP. Primum.

Deus est communiter in omnibus rebus, specialius tamen in Sanctis.

Quoniam demonstratum est ex parte quomodo omnia dicantur esse in Deo, addendum videtur hic quibus modis dicatur Deus esse in rebus. Sciendum est ergo ^{fol. 101. a ca. 145} *Tribus modis* quod licet Deus incommutabiliter semper in se existens, sit presentialiter, potentialiter, & essentialiter in omnibus rebus sine sui definitione, & in omni loco sine circumscriptione, & in omni tempore sine mutabilitate: est tamen in sanctis spiritibus & animabus excellentius, scil. per gratiam inhabitans: & in ho-

mine Christo excellentissimè, in quo plenitudo diuinitatis inhabitat, ut ait Apost. In eo enim Deus habitauit, non per gratiam adoptionis, sed per gratiam unionis. Unde Greg. super Cant. Licet Deus communi modo

Col. 2.
Sup.
illud,
Quò
abit.

Tribus modis Deus est in rebus.

EPI TOM B

omnibus rebus in sit, præsentia, potentia, sub-
stantia: familiariori tamen modo per gra-
tiam dicitur esse in illis, qui misericordiam
operum Dei acutiùs & fideliùs considerant.
Idè Aug. ad Dardanù lib. de Præscient. Dei. *Ca. 57.*
Deum autem esse vbique docet Hilar. lib.
8. de Trinit. & Ambros. lib. 1. de Spir. S. Do- *cap. 7.*
mini est omnia complere, qui dicit, Cælum
& terram ego impleo, &c.

C A P. Secundum. In solis Sanctis Deus
habitare dicitur.

Non enim vbicūque est Deus, ibi ha-
bitat: sed vbi habitat, ibi est. in solis bo-
nis habitat, qui sunt templum eius & *ca. 66.*
sedes. Vnde Esa. Cælum mihi sedes est, &
terra scabellum pedum meorum. quia in ele-
ctis, qui sunt cælum, habitat Deus, & re-
gnat, qui eius voluntati deuoti obtemperat.
Malos verò, qui sunt terra, iudicij districtio-
ne calcant. Vnde propter hanc inhabitatio-
nem gratiæ, nō dicimus, Pater noster qui es
vbique, sed in cælis, id est Sanctis, vt dicit
August. ad Dardan. Epist. 5. quia in illis ex-
cellentiori modo est. Ideo Aug. ad Hieron. *epi. 28.*
de Origine Animæ: Sicut per omnes partes
corporis tota anima adest simul, nec minor
in minoribus, nec maior in maioribus: sed
tamen in aliis intensiùs, in aliis remissiùs o-
peratur, quum in singulis partibus corporis

Simil.
183. b. l. 5.
187. b. l. 19.

essentialiter tota sit. Ita Deus, quum sit in omnibus essentialiter totus: in illis tamen plenius esse dicitur, quos inhabitat. Vnde *Ioh. 17* sup. Iohan. dicit: Non sat fuit dicere, Vt ubi *tract. 3* ego sum & illi sint: sed addidit, mecum. quia & ibi miseri possunt esse, ubi & ille est qui nusquam deest. Nam soli Beati sunt cum illo, & non reprobi: sicut cæci in luce, non cum luce. Porro boni nunc sunt cum eo, non per speciem, sed per fidem, &c. ut dicit Aug. *cap. 21.* libr. 3. contra Maxim. ubi etiam docet quomodo Deus antequam cælum & terram fecisset, in se habitaret.

CAP. Tertium. Quomodo sit ubique Deus est homini ineffabile.

hom. 12 **C**hrystost. in Epist. ad Hebr. ait: Sicut *super id, qui cum sit splendor glorie.* multa de Deo intelligimus, quæ loqui penitus non valemus: ita multa loquimur, quæ intelligere non sumus idonei, ut quod ubique Deus est, scimus & dicimus: quomodo autem ubique sit, intellectu non capimus. Vnde minus sufficienter hunc modum intellexerunt, qui Deum esse ubique dixerunt, & in omni creatura: quia omnis locus & creatura per eum est. & quia omnia loca sunt ei præsentia, & omnia quæ in eis sunt: & in eis operari non cessat, &c. Quæ licet vera sint: tamen illis verbis, quibus dicitur Deus ubique, plus contineri creden-

169 l. p. 10
lib. 3. orat. 22
cap. 3. f. 194. a.

dum, quàm homo viuens capere valeat.

C A P. *Quartum.* Deus vbique existens, non variatur qualicunque loci vel temporis mutatione.

Quòque Deus veraciter & essentialiter fit in omni loco & in omni tēpore: nō tamē mouetur per loca vel tempora: non enim localis est, nec tēporalis. Localis quidē nō est: quia penitus loco non circūscribitur: quia nec ita est in vno loco, vt non sit in alio. Aliquid autē dicitur Locale in Scriptura dupliciter, scil. circūscriptiuē vt natura corporalis, quæ dimensionibus facit distantiam in loco. Vel definitiuē siue determinatiuē: quoniam cū sit alicubi, non vbique inuenitur. quod non solum corpori, sed omni creato spiritui conuenit. Deus autem nullo horum modorū esse potest in loco: non igitur mutatione loci mutari potest. Vnde Aug. sup. Gen. Cū Deus aliquid in creatura agit, nō debemus opinari eius substantiam, qua Deus est, temporibus locisque mutabilem: quum sit ipse & interior omni re (quia in ipso sunt omnia) & exterior omni re (quia est super omnia) & antiquior omnibus (quia est ante omnia) & nouior omnibus: quia ipse idem post omnia, scil. post omnium initia.

Quid est esse in loco circūscriptiuē & definitiuē.

Nota.

Lib. 8. cap. 21.